

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КУНЫР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ТУРЫНДА
НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Әлеге Нигезләмәнең жайга салу предметы

1. Әлеге Нигезләмә Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлегендә муниципаль хезмәтне оештыру өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне жайга сала, шулай ук федераль, республика законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт үтү шартларын һәм Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый хәлен (статусын) билгели.

2. Әлеге Нигезләмә белән жирле үзидарә депутатларының, сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарә сайланулы вазыйфай затларының, авыл жирлегененң даими нигездә эшләүче һәм юридик затлар булучы сайлау комиссияләрененң (алга таба – муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре) хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларының статусын билгеләми, чөнки күрсәтелгән затлар (алга таба – муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар) муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

2 статья. Муниципаль хезмәт

1. Муниципаль хезмәт – гражданның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә башкарылуы профессиональ эшчәнлек.

2. Муниципаль берәмлек муниципаль хезмәткәр өчен эшкә яллаучы булып тора, аның исемненн эшкә яллаучы вәкаләтләрнен эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) гамәлгә ашыра.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) авыл жирлеге башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе булырга мөмкин.

3 статья. Муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләре

1. Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлегендә муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләрен түбәндәгеләр тәшкил итә: Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясененң башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка норматив-хокукый актлары, Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлеге Уставы, халык жыйнарында кабул ителгән карарлар, башка муниципаль хокукый актлар һәм әлеге Нигезләмә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль

хезмэт турында» Федераль законда, Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексинда каралган үзенчәлекләре белән хезмәткә кагылышлы законнарның гамәлдә булуы кагыла.

4 статья. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясе дәүләт телен белүче гражданның муниципаль хезмәткә бертигез дәрәжәдә алынулары һәм, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләрендә торыу-тормавына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең профессиональ һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка хәлләргә бәйсез рәвештә муниципаль хезмәт узуның бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгы һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турындагы мәгълүматтан файдалана алу;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданның белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәйлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм бүтән жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланышы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиягә карамавы.

2 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

5 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлеге Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органында жирле үзидарә органы, муниципаль район сайлау комиссиясе яисә муниципаль вазыйфаны биләүче зат вәкаләтләренең үтәлешен тәмин итү буенча билгеләнгән бурычларны гамәлгә ашыру буенча төзелә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән раслана торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

6 статья. Балтач муниципаль районының Куныр авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры

1. Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып билгеләнә торган вазыйфаларның төркемнәре һәм

функциональ билгеләре буенча муниципаль хезмәт вазыйфалары атамалары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне турыдан-туры тәэмин итү өчен гамәлгә куела торган муниципаль хезмәт вазыйфалары каралырга мөмкин. Муниципаль хезмәтнең мондый вазыйфалары муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан күрсәтелгән затның вәкаләтләре чорына хезмәт шартнамәсе төзү юлы белән биләнә.

7 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын классификацияләү

1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары ;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте дигәндә, муниципаль хезмәтнең һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфаларына куела торган квалификация таләпләренә бәйле рәвештә шушы вазыйфаларның туры килүе аңлашыла.

8 статья. Муниципаль хезмәткәрләрнең класс чиннары

1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри әзерлек дәрәжәсенең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класс чиннары бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретаре.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә кергү Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлегендә хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

9 статья. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннарын бирү һәм муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән жибергәндә класс чиннарын саклап калу тәртибе

1. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары, моннан алдагы класс чинында булуның билгеләнгән дәвамлылыгын исәпкә алып, муниципаль хезмәт

вазыйфалары төркеме чикләрендә биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә эзлекле рәвештә бирелә.

2. Класс чины башлангыч яисә чираттагы булырга мөмкин.

3. Билгеле бер төркемдәге муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче мәртәбә билгеләнәп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

3.1. Федераль дәүләт граждан хезмәте класс чинына, дипломатик рангга, хәрби яисә махсус дәрәжәгә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенә класс чинына, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядына ия булган граждан муниципаль хезмәткә урнашканда, аңа беренче класс чины муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә ул били торган вазыйфа нигезендә бирелә.

3.2. Муниципаль хезмәткәргә әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә класс чины бирү максатларында муниципаль хезмәтнең моңа кадәр билгеләнгән квалификация разрядлары һәм класс чиннары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте класс чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиннары нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус дәрәжәләр нисбәте кулланыла.

3.3. Әгәр, әлеге статьяның 3.2 өлешендә каралган вазыйфаларның, класс чиннарының һәм квалификация разрядларының нисбәтен исәпкә алып, әлеге статьяның 3.1 өлеше нигезендә бирелә торган муниципаль хезмәтнең класс чины муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр булган федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиныннан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсенән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиныннан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә аның моңа кадәр булган федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиныннан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус дәрәжәсенән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиныннан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булмаган, әмма ул били торган муниципаль хезмәт вазыйфасы карый торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класслы класс чиныннан югарырак булмаган класс чины бирелә.

3.4. Муниципаль хезмәткәргә алга таба чираттагы класс чины бирелгәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенә тиешле класс чинында, дипломатик рангга, хәрби яисә махсус дәрәжәдә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылығы исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәргә 1 нче класс чины сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң бирелә, ә сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль

хезмэткэрне муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләп куйганнан соң өч ай узгач кына бирелә.

5. 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмэт секретареның һәм референтының класс чиннарында булуларының минималь сроклары – бер ел, 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмэт киңәшчесенең һәм муниципаль киңәшченең – ике ел, 2 нче һәм 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшченең бер ел тәшкил итә.

1 нче класслы муниципаль хезмэт секретареның, референтының, киңәшчесенең, муниципаль киңәшченең һәм гамәли муниципаль киңәшченең класс чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмэткэрлэрнең класс чиннарын күтөрү аларны тиешле төркем муниципаль хезмэтнең югарырак вазыйфаларына күчәргәндә яисә бүләкләү тәртибендә мөмкин.

6. Бирелгән класс чинында булу вакыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

6.1. Класс чины бирелү турында карар кабул ителгән көн класс чины бирелгән көн дип санала. Класс чины квалификация имтиханы нәтижеләре буенча бирелгән очракта, муниципаль хезмэткэр квалификация имтиханы биргән көн класс чины бирелгән көн дип санала.

7. Муниципаль хезмэткэргә чираттагы класс чины моннан алдагы класс чинында муниципаль хезмэт узу өчен билгеләнгән срок тәмамлангач, муниципаль хезмэткэр үз хезмэт вазыйфаларын тиешенчә үтәгәндә һәм ул муниципаль хезмэткэргә бирелә торган класс чинына тигез яисә югарырак класс чины каралган муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгәндә бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жеза алган муниципаль хезмэткэрлэргә, шулай ук үзләренә карата хезмэт тикшерүе уздырыла торган яисә жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмэткэрлэргә бирелми.

8. Муниципаль хезмэттәге аерым казанышлары өчен кызыксындыру чарасы буларак муниципаль хезмэткэргә класс чины түбәндәгечә бирелергә мөмкин:

1) тиешле класс чинында муниципаль хезмэт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән срок тәмамланганчы, әмма элек бирелгән класс чиныннан алты айдан да элгрәк булмаган вакытта, – муниципаль хезмэт вазыйфаларының бу төркемгә туры килә торган чираттагы класс чиныннан югарырак булмаган дәрәжәдә;

2) муниципаль хезмэт вазыйфаларының биләнә торган вазыйфасына карый торган төркем чикләрендә класс чиннары бирелү эзлеклелеген сакламыйча бер дәрәжәгә югарырак – 3 нче класслы класс чины булган муниципаль хезмэткэргә – 1 нче класслы чин, әмма ул тиешле класс чинының 3 нче классында муниципаль хезмэт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән сроктан да элгрәк була алмый.

9. Муниципаль хезмэткэрне элек ул биләгән муниципаль хезмэт вазыйфаларының югарырак төркеменә керә торган муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләп куйганда, әгәр әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән моннан алдагы класс чинында булу вакыты узган булса, чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмэткэрне элек ул биләгән муниципаль хезмэт вазыйфаларының югарырак төркеменә керә торган муниципаль хезмэт

вазыйфасына билгеләп куйганда, күрсәтелгән хезмәткәргә әлеге Нигезләмәнен 71 статьясы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркеме өчен башлангыч булган класс чины, әгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәр ия булган класс чинынан югарырак булса, бирелә. Мондый очракта класс чины эзлеклелекне үтәмичә һәм моннан алдагы класс чинында булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

10. Аерым бер вәкаләтләр вакытына муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәrlәргә, югары төркем муниципаль хезмәт вазыйфаларына керә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәrlәрдән тыш, класс чиннары квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәrlәренә квалификация имтиханы тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәrelә.

11. Муниципаль хезмәткәrlәргә класс чиннары жирле үзидарәнен муниципаль берәмлек уставы яисә башка муниципаль хокукый акт белән вәкаләт бирелгән органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе күрсәтмәсе буенча бирелә.

12. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турындагы күрсәтмәләрне кертү тәртибе һәм аңа кушып бирелә торган документлар исемлеге муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

13. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турында карар, әлеге статьяның 7 өлешендәге икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча түбәндәгечә кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы үткәrelгән көннән;

2) класс чины квалификация имтиханыннан башка бирелгәндә – барлык кирәкле документлар белән бергә, класс чины бирелү турында күрсәтмә класс чиннары бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кертелгән көннән.

14. Муниципаль хезмәткәrlәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән жиберелгәндә муниципаль хезмәткәргә моңа кадәр бирелгән класс чины сакланып кала. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аңа моңа кадәр бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнче сакланып кала.

15. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турындагы белешмәләр муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшнамәсенә һәм хезмәт кенәгәсенә кертелә.

10 статья. Муниципаль хезмәтнең класс чинын саклап калу яисә аннан мөхрүм итү

1. Муниципаль хезмәткәр били торган муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән жиберелгәндә (шул исәптән пенсиягә чыкканда), шулай ук яңадан муниципаль хезмәткә урнашканда элек бирелгән класс чины сакланып кала.

2. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аның элек бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнче сакланып кала.

3. Бирелгэн класс чиньннан мөхрүм итү федераль законнар нигезендә суд карары белән башкарылырга мөмкин.

11 статья. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

1. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына, вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә карата куела.

2. Квалификация таләпләре әлегә статьяның 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен үрнәк квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге үрнәк квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган югары һөнәри белем булу - вазыйфаларның югары, баш һәм әйдәп баручы төркемнәре өчен; эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган урта һөнәри белем булу - вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен;

2) муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча – муниципаль хезмәтнең баш һәм әйдәп баручы вазыйфаларында кимендә ике ел стажы яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы булу;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары буенча – муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы һәм өлкән вазыйфаларында кимендә бер ел муниципаль хезмэт стажы яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы булу;

Әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркем муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

Муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфай төркемнәренң дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиндәштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

Әлегә өлештә идарә итү эшчәнлегә дигәндә оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкче урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү аңлашыла. Контракт буенча билгеләнә торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставында да билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәк булган белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә әлегә белгечлек, бу юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәр) белем алу документын һәм (яисә) әлегә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация алудан соң әлегә белгечлек буенча эш чоры кертелә.

Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясе белгечлегә,

эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга граждан (муниципаль хезмәткәр) эш чоры кертелә, аны үтәгәндә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәр һәм күнекмәләр, аларга югары дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң, муниципаль хезмәткәрнең (муниципаль хезмәткәр) эш вакыты кертелә., ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

5. Белгеч яисә магистр дипломнары булган затлар өчен диплом бирелгән көннән өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә – муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен эзерлек юнәлеше буенча-ярты елдан да ким булмаган стажы яисә белгечлек, юнәлеш буенча бер ел эш стажы.

3 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)

12 Статья. Муниципаль хезмәткәр

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата тулаем хезмәт хакы алып, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәт вазыйфасы бурычларын башкаручы граждан муниципаль хезмәткәр була.

2. Жирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник яктан тәэмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфасын биләми һәм муниципаль хезмәткәр булмый.

13 статья. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар белән, вазыйфай бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча үсү шартлары белән танышырга;

2) вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар белән тәэмин ителергә;

3) хезмәт өчен түләүгә һәм хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә башка түләүләргә;

4) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләүне, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпусklar бирүне тәэмин итә торган ялга;

5) вазыйфай бурычларын үтәү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алырга, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр керттергә;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашырга;

7) муниципаль хокукий акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән

өстәмә һөнәри белем алырга;

8) үзенең шәхси белешмәләренең яклануына;

9) үзенең шәхси эшнамәсендәге барлык материаллар, һөнәри эшчәнлеге турындагы бәялүүләр һәм башка документлар белән аларны шәхси эшнамәсенә керткәнче танышырга, шулай ук шәхси эшнамәсенә үзенең язма аңлатмаларын кушып бирергә;

10) һөнәр берлекләре булдыру хокукын да кертеп, үз хокукларын, социаль-иқтисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен берләшергә;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен каратуына, муниципаль хезмәттәге үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның бозылуы турында судка шикаять белдерүне дә кертеп, яклатуына;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия тәэминатына.

2. Муниципаль хезмәткәр, әгәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, мәнфәгатьләр конфликты килеп чыкмаса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленең (эш бирүченең) алдан язма белдерүе белән башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

14 статья. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары:

1. Муниципаль түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, муниципаль район уставын һәм бүтән муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның башкарылуын тәэмин итәргә;

2) вазыйфай инструкция нигезендә вазыйфай бурычларын үтәргә;

3) вазыйфай бурычларны үтәгәндә, гражданның һәм оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында эчке хезмәт тәртибенең билгеләнгән кагыйдәләрен, вазыйфай инструкцияне, хезмәттәге мәгълүмат белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфай бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен сакларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрен, шулай ук вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрен, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләренә фаш итмәскә;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән вазыйфай бурычларын үтәү өчен үзенә тапшырылган мөлкәтне сакларга;

8) үзе һәм гаилә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрен, шулай ук салым салу объектлары булып торучы ул алган керемнәр һәм аның милек хокукындагы мөлкәте турында, мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрен (алга таба - керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр); билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу турында Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыккан көнне яисә чит ил гражданлыгын алу хакында чит ил гражданлыгын алган көнне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, бурычларны башкарырга, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерерлек шәхси кызыксынуы турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә.

2. Муниципаль хезмәткәр үзенә хокукка яраксыз рәвештә бирелгән йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Муниципаль хезмәткәр фикере буенча тиешле житәкчедән хокукка яраксыз йөкләмә алынганда, муниципаль хезмәткәр, әлеге йөкләмәнен хокукка яраксызлыгын нигезләп, аны үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнарның һәм Россия Федерациясенә бүтән норматив хокукый актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, муниципаль хокукый актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, үзенә йөкләмә биргән житәкчегә язмача нигезләү тапшырырга тиеш. Житәкче әлеге йөкләмәне язмача раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокукка яраксыз йөкләмә үтәлгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

Муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән (сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органында, сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләре съездында (конференциясендә) яисә гомуми жылышында катнашудан тыш) идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы муниципаль хезмәте турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә алынган яллаучы вәкиленә рөхсәте белән гамәлгә ашырыла.

15 статья. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дэгъвачы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытта һәм рәвештә тапшырыла.

1.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль вазыйфаны биләүче муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәткәрләренә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә тапшыру тәртибе һәм рәвешә буенча үзенә чыгымнары, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары хакында белешмәләргә тапшырырга тиеш.

1.2. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары керемнәренә туры килүен контрольдә тоту «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының башка норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә башкарыла.

2. Әлеге статья нигезендә муниципаль хезмәткәр тарафыннан тапшырыла торган керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә, әгәр алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүгә белешмәләргә федераль законнар белән кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләргә булып тора.

3. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләрдән муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә ачыклау өчен, шулай ук турыдан-туры яисә башка рәвештә дини яисә бүтән ижтимагый берләшмәләренә, башка оешмаларның, физик затларның фондларына иганәләргә (кертемнәргә) жыю өчен файдалану рөхсәт ителми.

4. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә фаш итүдә яисә әлеге белешмәләргә Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка тартыла.

5. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләргә хакында белешмәләргә тапшыру мәжбүри булып та, аларны тапшырмау яисә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләргә тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән жибәрүгә китерерлек хокук бозу булып санала.

4 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ УРНАШУ, АНЫ ҮТҮ ҺӘМ ТУКТАТУ ТӘРТИБЕ

16 Статья. Муниципаль хезмәткә урнашу

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дәүләт

телен белгән һәм муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр булмаганда, муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен закон, муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр сыйфатындагы хәлләр булмаганда, Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүче гражданныр урнашырга хокуклы.

2. Муниципаль хезмәткә урнашканда, шулай ук аны үткәндә, жөнәсенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи дәрәжәсенә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, нинди ижтимагый берләшмәдән булуына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә карап, теләсә нинди турыдан-туры яисә бүтән рәвешле чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

3. Гражданныр муниципаль хезмәткә урнашканда түбәндәгеләрне тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә урнашу һәм муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү турында үтенече булган гаризасын;

2) Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләгән рәвеш буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзасы салынган анкетасын;

3) паспортын;

4) хезмэт кенәгәсен һәм (яисә) хезмэт эшчәнлегә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләренә, хезмэт шартнамәсә (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактардан тыш;

5) белемә турындагы документын;

6) индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документын; шул исәптән электрон документ рәвешендә;

7) физик затны Россия Федерациясә территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турындагы таныклыгын;

8) хәрби исәпкә кую документларын – запастагы гражданныр һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә урнашуга комачауларлык авыруы булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсен;

10) муниципаль хезмәткә урнашу елы алдындагы бер ел эчендә керемнәре турындагы, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре хакындагы белешмәләрен;

11) федераль законнарда, республика законнарында, Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы Президенты указларында һәм Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы Хөкүмәте карарларында каралган башка документларны.

4. Гражданныр тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда Закон нигезендә тапшырылган белешмәләр федераль, республика законнарында билгеләнгән тәртиптә тикшереләргә мөмкин. Аерым муниципаль берәмлекләрдә гражданныр тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда тапшырыла торган белешмәләренә тикшерүгә карата федераль законнар белән өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

5. Әлегә статьяның 4 өлешендә каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә урнашуына комачауларлык хәлләр билгеләнгән очракта

күрсәтелгән гражданга муниципаль хезмәткә урнашуны кире кагу сәбәпләре турында язмача хәбәр ителә.

6. Гражданны муниципаль хезмәткә алу хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтижәсендә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Гражданның муниципаль хезмәткә урнашуы муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) акты белән рәсмиләштерелә.

8. Муниципаль хезмәткә урнашканда хезмәт шартнамәсе яклары эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр була.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелганнан соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклығын бирү тәртибе һәм аның рәвеше Балтач муниципаль районы башлыгы тарафыннан раслана.

17 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегәнче конкурс үткәрелергә мөмкин, конкурс барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъвачыларның һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килү-килмәвен бәяләү башкарыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлеге Советы кабул итә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Конкурс үткәрү тәртибе аның шартларын, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләренә, шулай ук хезмәт шартнамәсе проектын конкурс үткәреләчәк көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күз алдында тотарга тиеш. Жирлектә конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе Балтач муниципаль районы Куныр авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе сайлап алган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя.

18 статья. Муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү

1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасына аның туры килү-килмәвен ачыклау максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү үткәрелмәскә тиеш:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасын бер елдан да кимрәк биләүчеләренә;
- 2) 60 яшькә житкәннәренә;
- 3) йөкле хатыннарын;

4) йөклелек һәм бала тудыру буенча отпускта яисә өч яшенә житмәгән баласын карау буенча отпускта булганнарны. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү алар отпусктан чыкканнан соң кимендә бер ел узгач кына мөмкин була;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә биләүчеләрне.

3. Аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрнең үзе били торган муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве хакында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны югарырак вазыйфага билгеләү турында тәкъдимнәр бирергә, ә кирәк чакта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестацияләү материаллары эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

4. Аттестацияләү нәтижәләре буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында яисә аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән түбәнрәк вазыйфага билгеләү турында карар кабул итә. Аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алуга жиберү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәр түбәнрәк вазыйфага билгеләүгә риза булмаган яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына аның ризалыгы белән күчерү мөмкинлеге булмаган очракта, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче), аның үзе били торган вазыйфага квалификациясе житәрлек булмау аркасында аттестация нәтижәләре белән расланган туры килмәвенә бәйле рәвештә, аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән жиберергә мөмкин. Шушы аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эшеннән азат итү яисә аны түбәнрәк вазыйфага билгеләү күрсәтелгән вакыт узганнан соң рөхсәт ителми.

6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять белдерү хокукына ия.

19 статья. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе

1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегенә жирле үзидарә органы житәкчәсе яисә муниципаль хокукий акт белән вәкаләт тапшырылган бүтән вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә куела торган белем һәм күнекмәләрнең дәрәжәсенә һәм характерына карата, шулай ук белеменә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына квалификация таләпләре

2) муниципаль хезмәткәрнең жирле үзидарә органы эшчәнлеген жайга сала торган акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе бурычлары һәм функцияләре, муниципаль хезмәтнең шунда биләнә торган вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен вазыйфаи бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр мөстәкыйль рәвештә идарә итү карарлары һәм бүтән төрле карарлар кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукий актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү карарлары һәм бүтән төрле карарлар проектларын эзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазыйфасы буенча карарлар проектлары эзерләү, карау вакытлары һәм процедуралары, аларны килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын башкаруына бәйле рәвештә жирле үзидарәнең шул ук органындагы муниципаль хезмәткәрләр белән, жирле үзидарәнең башка органнары муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән хезмәттәге үзара мөнәсәбәтләре процедуралары.

3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда, аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда яисә бүләкләгән вакытта аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

20 статья. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр

Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

5 бүлек. ЭШ (ХЕЗМӘТ) ВАКЫТЫ ҺӘМ ЯЛ ВАКЫТЫ

21 статья. Эш (хезмәт) вакыты

Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәткә кагылышлы законнар нигезендә жайга салына.

22 статья. Муниципаль хезмәткәрнең отпускы

1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасы һәм уртача хезмәт хакын исәпләп чыгару өчен хезмәт законнарында урнаштырылган тәртиптә күләме билгеләнә торган акчалата вазыйфаи тулы кереме сакланган килеш, еллык отпуск бирелә.

2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпускын түләүле төп отпуск һәм түләүле өстәмә отпусklar тәшкил итә.

3. Муниципаль хезмэтнең югары һәм баш вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 35 календарь көн дәвамлылығы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын башка төркемнәр биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 30 календарь көн дәвамлылығы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә.

4. Муниципаль хезмәткәргә еллык түләүле өстәмә отпусклар тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль һәм республика законнарында каралган очрақларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның дәвамлылығы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән чыгып санала. Еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылығы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган эш көне өчен өч календарь көн дәвамлылығында еллык түләүле өстәмә отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык түләүле өстәмә отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очрақларда бирелә торган еллык түләүле өстәмә отпусклар әлеге өлештә каралган еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылығына өстәп бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп тә бирелергә мөмкин, бу чакта отпускның бер өлеше дәвамлылығы 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә яллауы вәкиле (эш бирүче) белән килешеп, муниципаль хезмәткәргә отпуск өлеше бүтән дәвамлылыкта да бирелергә мөмкин.

6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) карары белән, акчалата вазыйфаи тулы керем сакланмыйча, күп дигәндә бер ел дәвамлылығында отпуск бирелергә мөмкин.

7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очрақларда акчалата вазыйфаи тулы керем сакланмыйча гына отпуск бирелә.

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ ХЕЗМӘТЕ ӨЧЕН ТҮЛӘҮ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ

23 Статъя. Муниципаль хезмәткәргә хезмәте өчен түләү

1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата вазыйфаи тулы кереме муниципаль хезмәткәрнең үзе биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладынан (алга таба – вазыйфаи оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба – өстәмә түләүләр) тора.

2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) вазыйфаи окладка тиешле еллар эшлэгән өчен айлык өстәмә;
2) вазыйфаи окладка муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен айлык өстәмә;

3) аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләргә үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе, муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазыйфаи инструкция үтәлешен исәпкә алып, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә;

- 4) айлык акчалата кызыксындыру;
- 5) класс чины өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;
- 7) матди ярдәм.

3. Муниципаль хокукый актлар белән фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәжәсе булган муниципаль хезмәткәрләргә профильле гыйльми дәрәжә, Татарстан Республикасының Мактаулы исеме өчен айлык хезмәт хакына айлык өстәмә, шулай ук төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза уздыру, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү, юрист яки югары юридик белемле башкаручы буларак аларны визалау булган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләнә торган түләү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшлэгән өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очрактарда, күләмнәрдә һәм тәртиптә вазыйфай окладка айлык өстәмә түләү билгеләнә.

5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәргә хезмәт өчен түләү күләмен һәм шартларын мөстәкыйль рәвештә билгели. Вазыйфай оклад күләме, шулай ук айлык һәм бүтән өстәмә түләүләр күләме, аларны түләү тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Район Советы чыгара торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

24 статья. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр гарантияләнә:

1) вазыйфай инструкция нигезендә аның вазыйфай бурычларын үтәвен тәэмин итәрлек эш шартлары;

2) акчалата вазыйфай тулы керемне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү юлы белән тәэмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшлэгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия тәэминаты, шулай ук, муниципаль хезмәткәр вазыйфай бурычларын үтәгәндә вафат булган очракта, муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларына пенсия тәэминаты;

6) вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян килү очрагына мәжбүри дәүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт узган чорда яисә муниципаль хезмәттән киткәннән соң, әмма вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә авырган яисә хезмәткә сәләтен югалткан очракта мәжбүри дәүләт социаль иминләштерүе;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланулардан,

янаулардан һәм хокукка каршы башка гамәлләрдән федераль законнарда билгеләнгән очрақларда, тәртиптә һәм шартларда яклау.

2. Жирле үзидарә органы бетүгә яисә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штатын кыскартуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма ябылуга яисә оешманың хезмәткәрләре штаты кыскартуга бәйле рәвештә эштән жиберү очрагында хезмәткәрләре өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләре бирелә.

3. Татарстан Республикасы законнары һәм Балтач муниципаль районы Нөнәгәр авыл жирлегә Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләре биреләргә мөмкин.

25 статья. Муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына пенсия тәэминаты

1. Муниципаль хезмәткәр пенсия белән тәэмин итү өлкәсендә Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә торган хокукларга тулы күләмдә ия.

2. Хезмәт пенсиясенә тиешле еллар эшләгән өчен айлык өстәмә түләүнең минималь күләме Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән картлык буенча хезмәт пенсиясенә минималь күләмненән түбәнрәк була алмый.

3. Муниципаль хезмәткәр вазыйфай бурычларын башкаруга бәйле рәвештә, шул исәптән муниципаль хезмәттән жиберелүеннен соң вафат булган очрақта, мәрхүмнең гаилә әгъзалары караучысын югалту очрагына федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алырга хокуклы.

26 статья. Муниципаль хезмәт стажы

1. Хезмәт стажына (гомуми дәвамлылығына) түбәндәге урыннарда даими (штатта) эшләгән чорлар керә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларында (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт стажына Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда;

2) муниципаль вазыйфаларда;

3) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, әлегә статьяның 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы (Татар Автономияле Совет Социалистик Республикасы) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларында;

4) Россия Федерациясә дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясә субъектларының дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, СССР, союздаш һәм автономияле республикалар, яқлар (крайлар), өлкәләр, автономияле өлкәләр һәм автономияле округлар дәүләт органнарындагы, даими нигездә халык депутатларының районнар, шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар, поселок һәм авыл халык депутатлары Советлары һәм аларның башкарма комитетларындагы, шул исәптән сайланулы вазыйфаларда, әгәр күрсәтелгән вазыйфаларда эшләү (хезмәт узу) вакыты федераль законнар нигезендә

федераль дэүлэт граждан хезмәтенең тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия алу хокукын бирә торган стажын хисаплаганда исәпкә алынса;

5) хезмәт (хәрби хезмәт) узу хәрби хезмәттә булган, эчке эшләр органнарында, Янгынга каршы дэүлэт хезмәтендә, жинаять-үтәтү системасы органнарында хезмәт узган затларга Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү максатында тиешле елларга кертелә торган вазыйфаларда (хәрби вазыйфаларда);

6) федераль салым полициясе органнары, наркотик чараларның һәм психотроп матдәләренең әйләнешен тикшереп тору органнары хезмәткәрләренең Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана торган вазыйфалар исемлеге нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

7) Россия Федерациясе таможня органнары хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

8) прокурор хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

9) һөнәр берлекләре органнарына сайлану (делегат итеп жибәрелү) сәбәплә федераль закон нигезендә дэүлэт органнарындагы яисә жирле үзидарә органнарындагы вазыйфалардан азат ителгән хезмәткәрләр һөнәр берлекләре органнарында били торган вазыйфаларда, моңа, элекке вазыйфасыннан азат ителеп, дэүлэт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасы органына сайланган (делегат итеп жибәрелгән) һөнәр берлеге хезмәткәрләре били торган вазыйфалар да керә;

10) түбәндәгеләрдәге житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларында, сайланулы вазыйфаларда:

а) 1991 елның 6 ноябренә кадәр, шул көнне дә кертеп, КПССның үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук райкомнар хокуклары булган предприятиеләрдәге, оешмалардагы парткомнарда;

б) 1990 елның 26 октябренә кадәр, шул көнне дә кертеп, республика һәм жирле һөнәр берлекләре органнары аппаратларында;

11) 2001 елның 1 гыйнварыннан Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлекчәсенә, Россия Федерациясе Пенсия фондының районнардагы һәм шәһәрләрдәге идарәләренең житәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында;

12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.

2. Татарстан Республикасы дэүлэт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дэүлэт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татар АССР) дэүлэт органнарында башка дэүлэт вазыйфаларын биләү чорлары тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына түбәндәге тәртиптә кертелә:

1) Татарстан Республикасы дэүлэт вазыйфаларының жыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дэүлэт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган Татарстан Республикасы дэүлэт вазыйфаларында һәм дэүлэт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук дэүлэт органнарында Татарстан Республикасы дэүлэт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән вазыйфаларда, соңыннан бу вазыйфаларны дэүлэт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, шушы Реестр расланганнан соң эшләү (хезмәт узу) чорлары;

2) 1995 елның 26 маеннан башлап Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының жыелма исемлеге һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестры расланганчы, Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренең дәүләт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренең дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, соңыннан бу вазыйфаларны дәүләт вазыйфаларының яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, эшләү (хезмәт узу) чорлары;

3) 1995 елның 26 маена кадәр житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппаратында;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында һәм аның Аппаратында, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) контроле комитетында һәм аның аппаратында;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында) Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

д) Татарстан Республикасы вәкилләкләрендә;

е) дәүләт хакимиятенең һәм идарәсенең жирле органнарында (халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район Советларында, районнарын, республика әһәмиятендәге шәһәрләренең, шәһәрләрдәге районнарын администрацияләрендә) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчеләге комитетында;

з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлаулар буенча Үзәк сайлау комиссиясендә;

4) житәкчеләрнең, белгечләрнең, хезмәткәрләрнең вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советында (Татар АССР Югары Советында) һәм Татар АССР Югары Советы Президиумында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларында һәм аларның аппаратларында;

б) Татарстан АССР Министрлар Советында (Татар АССР Министрлар Кабинетында) һәм аның аппаратында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларының башкарма комитетларында;

в) Татар АССР Министрлар Советының дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР Министрлар Советы каршындагы дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР министрлыкларында һәм ведомстволарында Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрнең әлегә Закон нигезендә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәр өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

4. Муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган тиешле еллар эшләгән өчен ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпускның давамлылыгын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Татарстан

Республикасы законнарында һәм Уставта каралган башка гарантияләрне билгеләү өчен, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлешендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына) вазыйфаларны биләү чорлары кертелә (исәпкә алына).

27 статья. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару һәм билгеләү тәртибе

1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару календарь тәртибендә башкарыла. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгарганда хезмәт (эш) чорлары бергә кушыла.

2. Билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документ була.

3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт кенәгәсендә исәпкә алына торган язулар аларны хезмәт кенәгәсенә керткән көнгә гамәлдә булган хезмәт турындагы законнар нигезендә рәсмиләштерелгән булырга тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез итеп алына торган хаталы яисә төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда, хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язулар булмаган очракларда, әлеге стаж шул стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслый торган, вазыйфага билгеләп кую һәм аннан азат итү турындагы документларның күчәрмәләре белән бергә бирелгән белешмәләр нигезендә раслана.

4. Хәрби хезмәт узу, аңа тиңләштерелгән башка хезмәт узу чорлары, шулай ук федераль салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәт узу чорлары хәрби билетлар, хәрби комиссариатларның, хәрби бүлекчәләренең, архив учреждениеләренең белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язулар, хезмәт узу исемлегендәге язулар белән расланыйрга мөмкин.

5. Әлеге «Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында» Татарстан Республикасы Законының 23 статьясында каралган вазыйфалардагы хезмәт (эш) чорларын раслау өчен кирәк булган очракларда хокукый актларның күчәрмәләре яисә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өземтәләр бирелергә мөмкин.

6. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның давамлылыгын, хезмәттә югары уңышларга ирешкән өчен кызыксындырулар күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе карары белән билгеләнә. Күрсәтелгән комиссия жирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә.

Муниципаль хезмэт стажын билгеләү комиссиясе турындагы нигезләмәне жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе раслый.

7. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү максатында муниципаль хезмэт стажы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмэт стажын раслый торган документлар нигезендә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләрне билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләүне сораган гаризасы буенча законнар нигезендә билгеләнә.

8. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгән затта Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычлар булмаганда башкарыла.

Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән көннән соң 90 көн эчендә жайга салынганда тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү шундый билгеләнеш сорап мөрәжәгать иткән көннән башкарыла.

7 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ КЫЗЫКСЫНДЫРУ. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ҖАВАПЛЫЛЫҒЫ

28 Статъя. Муниципаль хезмәткәрне кызыксындыру

1. Муниципаль хезмәткәр үзенә вазыйфай бурычларын намуслы һәм нәтиҗәле үтәгән, мактауга лаек булып хезмәт узган, аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләрне үтәгән өчен, аңа карата түбәндәге кызыксындыру төрләре кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата кызыксындыру түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) мактаулы грамота белән яисә жирле үзидарә органнары билгеләгән бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Балтач муниципаль районы Нөнәгәр авыл жирлегенә уставында һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән кызыксындыру төрләре.

2. Әлеге статъяның 1 өлешендә каралган кызыксындыруларны куллану тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

29 статъя. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

1. Муниципаль хезмәткәр дисциплинар гамәл кылган – үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үз гаебе белән үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар җәза чараларын кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә ясау;
- 3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

2. Дисциплинар гамәл кылган муниципаль хезмәткәр вазыйфай бурычларны үтәүдән, аның дисциплинар жаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнче, вакытлыча (эмма бер айдан да озагракка түгел) акчалата хезмәт хакы сакланып, читләштерелергә мөмкин. Бу очракта муниципаль хезмәткәрне вазыйфай бурычларны үтәүдән читләштерү муниципаль хокукый акт нигезендә башкарыла.

3. Дисциплинар жәза бирүләрне куллану һәм кире алу тәртибе, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының муниципаль хезмәт турындагы, коррупциягә каршы тору турындагы законнарында каралган очраклардан тыш, хезмәт законнарында билгеләнә.

30 статья. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен жәзалар

1. Муниципаль хезмәткәр чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында куелган бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр муниципаль хезмәткәрлەرگә коррупциячел хокук бозу турында мәгълүмат кәргән көннән алып алты айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлыгы чорларын, аның отпускта булуын исәпкә алмаганда һәм коррупциячел хокук бозу башкарылган көннән соң өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.

2. Муниципаль хезмәткәр, әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 статьяларында каралган хокук бозуларны кылган очракларда ышаныч югалтуга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

3. Әлеге Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган жавапка тартулар эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) тиешле муниципаль органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба – хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) уздырган тикшерү нәтижәләре турындагы доклад;

2) әгәр тикшерү нәтижәләре турындагы доклад муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә жибәрелсә, комиссия күрсәтмәсе;

2.1) муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән генә һәм коррупциячел хокук бозуны кылу фактын тануы шарты белән, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсенә коррупциячел хокук бозу кылыну хакында аны кылуның факттагы хәлләре баян ителгән доклады һәм муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәгә жәза бирелүдән тыш);

3) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тикшерү уздыру өчен түбәндәгеләр тарафыннан язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез була:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;

2) сәяси партияләрнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакуләм мәгълүмат чаралары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру өчен нигез була алмый.

6. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе, тикшерү уздырганчы, муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма алырга тиеш. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге аңлатманы ике эш көне эчендә бирмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан аңлатма бирелмәү тикшерү уздыруга тоткарлык була алмый.

7. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган жавапка тартуларны кулланганда, муниципаль хезмәткәр кылган коррупцион хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, аны кылгандагы шартлар, муниципаль хезмәткәрнең башка чикләүләргә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләргә үтәве һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр үз вазыйфай бурычларын башкару нәтижәләре исәпкә алына.

8. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлыгы чорын, аның отпускта булуын, аның нигезле сәбәпләр аркасында хезмәт итүенә башка очраklarын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләргә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тарафыннан әлеге тикшерү материалларын карау вакытын исәпкә алмаганда, коррупцион хокук бозу очраklarын ачыклаган көннән алып бер айдан да соңга калмыйча кулланыла. Бу чакта коррупцион хокук бозу кылынган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча түләтү кулланылырга тиеш.

9. Коррупцион хокук бозган очракта муниципаль хезмәткәрне жавапка тарту турындагы актта жавапка тарту өчен нигез буларак 11 статьяның 3 өлеше, 12 статьяның 5 өлеше яисә Нигезләмәнең 26 статьясы күрсәтелә.

10. Хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актлар күрсәтелгән муниципаль хезмәткәргә карата жавапка тарту куллану турындагы яисә муниципаль хезмәткәргә карата мондый жавапка тарту кулланудан нигезләре күрсәтелгән баш тарту турындагы актның күчәрмәсе тиешле акт чыгарылган көннән алып өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

11. Муниципаль хезмәткәр жавапка тартуга карата федераль закон нигезендә шикаять бирә мөмкин.

12. Әгәр жәза кулланылган көннән бер ел дәвамында муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 29 статьясындагы 1 өлешенәң 1 яки 2 пункттында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтелми дип санала.

13. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнең 29 статьясындагы 1 өлешенәң 1 яки 2 пункттында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча дисциплинар жәза кулланылган көннән бер ел узганчы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча алырга хокуклы.

14. Муниципаль хезмәткәргә ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне куллану турында белешмәләр «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышаныч югалу сәбәпле, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

8 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕКТӨ КАДРЛАР ЭШЕ

31 Статья. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

Муниципаль берәмлектә кадрлар эшенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;

2) муниципаль хезмәт турындагы законнарның нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм шул тәкъдимнәрне эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;

3) муниципаль хезмәткә урнашуга, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән жибәрелүенә һәм пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукый актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшнамәләрен алып бару;

6) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм тапшыру;

7) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан бирелә торган шәхси белешмәләрнең һәм башка мәгълүматның дөрөсләген тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкил итә торган белешмәләрдән файдалануга билгеләнгән рәвештәгә рөхсәтне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләрне, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрнең үтәлүен тикшерүне оештыру;

13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бирү;

14) кадрлар эшенең хезмәт турындагы законнарда һәм әлеге Законда билгеләнә торган башка мәсьәләләрен хәл итү.

32 статья. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре

1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре – муниципаль хезмәтнең биләп торган вазыйфасы буенча бурычларны муниципаль хезмәткәрнең үтәвенә бәйлә рәвештә эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы булган мәгълүмат.

2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре шәхси белешмәләр өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып эшкәртеләргә тиеш.

33 статья. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр була:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасына югары квалификацияле белгечләренә аларның профессиональ сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып билгеләп кую;

2) муниципаль хезмәткәрләренә хезмәттә үсүенә ярдәм итү;

3) муниципаль хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү;

4) кадрлар резервын булдыру һәм аннан нәтижәле файдалану;

5) муниципаль хезмәткәрләренә эш нәтижәләрен аттестация уздыру юлы белән бәяләү;

6) гражданнар муниципаль хезмәткә кергәндә, кадрлар сайлап алуның һәм аны узганда кадрлар белән эшләүнең заманча технологияләрен куллану.

9 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ФИНАНСЛАУ ҺӘМ АНЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАЛАРЫ

35 статья. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау жирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, моңа муниципаль хезмәткәрләренә хезмәткә өчен түләү, пенсия тәэминаты чыгымнары, федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләренә тәэмин итүгә бәйлә бүтән чыгымнар керә.

36 статья. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары

1. Муниципаль хезмәтне үстерү жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанслана торган муниципаль хезмәтне үстерүнең муниципаль программалары һәм Татарстан Республикасының муниципаль хезмәтне үстерү программалары белән тәэмин ителә.